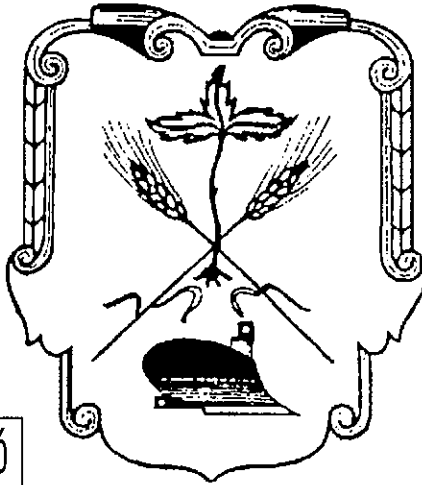

GALGA

8. szám 1997. augusztus

HÉVÍZ

Havonta megjelenő olvasnivaló

Augusztus 20. — SZENT ISTVÁN KIRÁLY, HITVALLÓ

Géza fejedelem és az erdélyi "gyula" lánya, Sarolta házasságából született István, Magyarország első királya. Születésének időpontja – 977 – már a 12. Század óta vitatott, és a helye is csak a legendákban jelenik meg először. Szülővárosában, Esztergomban, a szobát, amelyben feltehetően világra jött, kápolnává szentelték. Szülei és nagybátyja, Mihály még 974-ben felvették a keresztséget, tehát István kereszténynek született. Vitatott, hogy a Vajk név eredeti személynéve volt-e, vagy pedig méltóságot jelentett. Azt sem tudjuk, hogy Géza elfoglalta-e már fia érkezésekor apja, Taksony örökét. A hagyomány a család megkeresztelését Szent Adalbertnek tulajdonítja, de feltehetően az a Brúnó nevű Szent Gallen-i szerzetes végezte a szertartást, aki a passzai püspök támogatásával 972-ben jött Magyarországra.

A felsőrendű ifjú gondolkodásmódjára bizonyosan hatott lelki atyja, Adalbert püspök, és István megházasításánál is feltehetően ő fordította Géza fejedelem figyelmét a bajor udvarra. Az ifjú trónörökös 995-ben fényes kísérettel érkezett Bajorországba, és feleségül vette II. Henrik herceg lányát, Gizellát. Atyja halála után pedig a vezérek és a nép választásából Magyarország királya lett. Kiépítette a magyar egyházi szervezetet, legyőzte a régi rend fellázadt vezetőit, és szigorú törvényekkel biztosította az államrend megszilárdítását.

Fia, Imre herceg, akihez intézte "Intelmeit", nem követhette atyját a trónon, mert fiatalon meghalt. Erre trónviszályok törtek ki, összeesküvést szőttek a király ellen, amelyet István kegyetlenül megbosszult. Vazulnak kiszúratta a szemét, míg László fiait, Andrást, Bélát és Leventét száműzte az országból. Mivel utódul nem tudott jelölni senkit, aki méltó lett volna bizalmára és az ország trónjára – a legenda szerint – a Szűzanya lábai elé helyezte a magyar koronát, és neki ajánlva országát, nemzetét, 1038. Augusztus 15-én Nagyboldogasszony napján meghalt. Székesfehérvárott fe-

hér márványkoporsóba temették, s a krónikák szerint három évig gyászolta a nemzet.

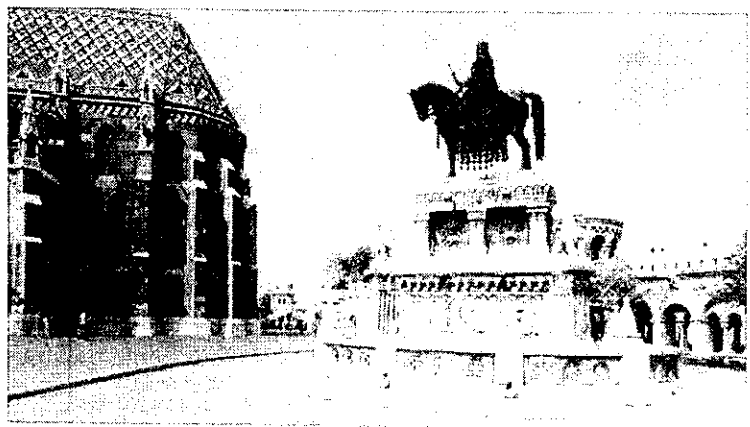
*"Hol vagy István király,
Téged magyar kíván,
Gyászos öltözetben
Te előtted sírván."*

Országalapító István királyunk elvülhetetlen érdeme keresztény államiségünk megteremtése, a környező népekkel a jószomszédviszony megtartása, és hazánkba az idegenek jó szívvel történő befogadása.

Nem a hatalom, hanem a nép kezdte szentként tisztelni. VII. Gergely pápa 1083-ban őt és fiát, Imrét a szentek sorába iktatta, s a magyar nép ettől kezdve kegyelettel üli meg a Szent Király "testének felemeltetése" napját, augusztus 20-át.

István király sírjánál – a hagyomány szerint – sok csodálatos gyógyulás történt. Jobbkezét halála után is kiváltságos becsben tartották. Az újkorban a Szent Jobb körmenetben történő meghordozása felemelő ünnepség volt a nagy Király életművének.

Erősvári Pál

Államalapító Szent István király

ÖNKORMÁNYZATI TÁJÉKOZTATÓ

A községünk Önkormányzatának Képviselő-testülete a legutóbbi ülését 1997. Július 15-én, kedden este 19 órakor tartotta a Községházán.

1. napirendi pontban a testület Tura Nagyközség Polgármesterének, Tóth István Úrnak a tájékoztatóját hallgatta meg az országgyűlés őszi ülészakán tárgyalásra kerülő s az épített környezet alapításáról és védelméről szóló törvényjavaslatról. A törvényjavaslat szerint a jövőben az építési engedélyezési hatáskört a később kiadandó kormányrendeletben meghatározott körzetközpont város jegyzője fogja gyakorolni I. Fokon és nem a helyi Önkormányzat jegyzője.

Tekintettel arra, hogy községünk vonatkozásában még nem ismert, hogy építési ügyekben Gödöllő város vagy Aszód város Jegyzőjét fogja kijelölni a kormány ezen feladatok ellátására, ugyanakkor ez a körülmény mindkét város vonatkozásában többlet utazási költséget jelent a galgahévízi állampolgárok részére, ezért Tura Nagyközség Polgármestere javasolta a Képviselő-testületnek, hogy Tura, Galgahévíz, Hévízgyőrök, Vácszentlászló és Zsámbok Önkormányzatai együttes kérelemmel forduljanak a felettes ágazati Minisztériumhoz, annak érdekében, hogy a kormány Tura Nagyközség Polgármesteri Hivatalát jelölje ki ezen feladatok ellátására. Javaslatát azzal indokolta, hogy a turai Polgármesteri Hivatalban jelenleg is felsőfokú végzettségű építéshatósági ügyintézők dolgoznak, amely a jövőben feltétele lesz az ügyintézésnek, továbbá Turáról minden hét egy napján kihelyezett ügyfelfogadást fognak tartani a galgahévízi Polgármesteri Hivatalban, aki pedig a hét valamely más napján szeretné építési ügyét intézni, annak nem fog jelenteni jelentősebb anyagi kiadást a turai Polgármesteri Hivatal felkeresése.

A javaslat körül kialakult vitában a Képviselőink annak az aggodalmuknak adtak hangot, hogy az építési engedélyezési ügyekben csorbulni fog községünk önállósága, amennyiben a döntés máshol fog megszületni, továbbá attól teszik függővé a végleges döntés meghozatalát, amikor már ismert lesz az átszervezés pénzügyi vonzata.

Tóth István Polgármester Úr azzal nyugtatta meg a testületünket, hogy egyrészt amennyiben Tura Önkormányzata ezt a jogkört megkapja, úgy csak az ügyintézők utazási költségeinek, valamint napidíjának megtérítését fogja kérni a galgahévízi Önkormányzattól, másrészt a hatásköri, döntési jogkörrel kapcsolatos aggályokat a később megkötendő társulási megállapodásban megnyugtatóan lehet rendezni, s ezt a megállapodást a Képviselő-testületünk elé fogja terjeszteni jóváhagyás végett.

A fenti válasz alapján és feltételekkel Képviselő-testületünk előzetesen egyetértett azzal, hogy a másik négy önkormányzattal együttesen kérelemmel forduljanak az ágazati Minisztérium újján a kormányhoz Tura Nagyközség Polgármesteri Hivatala községünkre is kiterjedő építéshatósági jogkörrel való felruházása végett.

A 2. napirendi pontban Tura Nagyközség Polgármestere arról adott tájékoztatást a Képviselő-testület részére, hogy befejeződött a két község területén a szennyvízcsatorna beruházás, már csak a garanciális munkálatok vannak hátra, a GA-TU Víziközmű Társulat küldöttgyűlése döntött az elszámolási eljárás megindításáról, megalakította a három tagú elszámoló bizottságot, melynek elnöke Dolányi Mihály Úr lett. Tóth István Úr elmondta, hogy a beruházás igen költségkímélő módon valósult meg. A társulat az 1996. évi ÁFA-t visszaforgatta a beruházásra. Ezen túlmenően a társulat 1994. évben a beruházásra előzetes átalány szerződést kötött a kivitelezővel a teljes csatornahálózatra, ezért az akkor megállapított költségekteret beül tudtak maradni.

A fentiek miatt kérte a Képviselő-testületünk – mint társberuházónak – a felhatalmazását arra, hogy a beruházásra le nem hívható céltámogatást lemondja, mivel csak ezt követően kerülhet sor a végelszámolásra.

A napirenddel kapcsolatosan felmerült kérdésekre Tóth Úr elmondta még, hogy a társulat számláján rendelkezésre áll a garanciális munkák pénzügyi fedezete, de ezt már a két Önkormányzat által létrehozott Kommunál Kft. fogja kiilézni. Ebből az összegből fogják még rendezni az esetleg felmerülő egyéb kiadásokat, továbbá a GA-TU által a beruházásra felvett hitel ez évi törlesztő részleteit, az elszámoló bizottság augusztus végére fogja várhatóan befejezni munkáját, ennek eredményéről mind a két Önkormányzatot tájékoztatni fogják.

A válaszadás után a testületünk a tájékoztatót elfogadta és felhatalmazta Tura Nagyközség Polgármesterét az igénybe nem vett céltámogatás lemondó nyilatkozatának elküldésére.

A 3. napirendi pontban Tóth István Úr arról tájékoztatta a Képviselő-testületünket, hogy a szennyvízcsatorna beruházás során sok esetben előfordult, hogy a két község területén a házi szennyvíztárolóba beépített szennyvízszivattyúk valamilyen oknál fogva időben nem kapcsolnak be és az ingatlantulajdonosok a hibát csak akkor vették észre, amikor a szennyvízük már teljesen megtele. A jövőbeni hasonló esetek megelőzése céljából a kommunál Kft. egy szintérzékelő vészjelzőt fog beépíteni, amely a szivattyú meghibásodása ill. a szennyvízük telítettsége esetén hangosan jelezni fog, és az ingatlantulajdonosoknak még elegendő ideje lesz a hibabejelentés megtételére és a hibaelhárításra. Ennek a pénzügyi fedezetét szintén a GA-TU Víziközmű Társulat számláján meglévő pénzből kívánják fedezni, úgy hogy 1 millió Ft-ot átutalnak a Kommunál Kft. számlájára a szükséges anyagköltség finanszírozása céljából. A Kommunál Kft. ebből a pénzből 200 db vízszintjelzőt kíván legyártani és beépíteni. A tájékoztatót a testület egyhangú-

lag tudomásul vette.

A 4. napirendi pontban Dr. Basa Antal Polgármester Úr beszámolt a Képviselő-knek a testület lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról, valamint az előző ülés óta történt fontosabb eseményekről. Ez utóbbiak között külön is kiemelte, hogy 1997. július 07-13. között mintegy 30 fő – zömében Magyarországi határain kívüli élő magyarok és érdecsű óvodónk, tanítónk – részvételével és községünk óvodájában rendezték meg a művészeti – pedagógiai tábort. Az egy hét alatt igen kemény szakmai munka folyt az óvodában, elméleti és gyakorlati bemutatókkal, a résztvevők aktív közreműködésével. Ugyancsak az elmúlt hónapokban, 2-9. között tartotta 4. nyári tábort községünkben a hatvani Kolping család, s a résztvevő gyerekek az általános iskolában voltak elszállásolva. A gyerekek tartalmas programok során ismerték meg a község életét, szokásait, a gyermekek példamutató viselkedése tanulságot szolgált mindannyiunknak.

Az 5. napirendi pontban a Képviselő-testületünk Hajdú Vendel Aipolgármester, az intézményvezetői megbízásokra benyújtott pályázatok előzetes véleményezésére létrehozott eseti bizottság elnökének előterjesztésében a "Kodály Zoltán" Művelődési Ház igazgatói megbízására benyújtott pályázatot tárgyalta meg. Mint ahogyan az előző lapszámból ismert, az öt évre szóló vezetői megbízásra Bankó László Úr, a jelenlegi igazgató nyújtott be pályázatot, melyről a bizottság megállapította, hogy az a kiírási feltételeknek megfelel, a pályázat elemzi az elmúlt időszak tevékenységét és ismerteti a következő öt év szakmai programját. A bizottság szakértői véleményét is kérte a pályázatról, amely egyértelműen alkalmasnak tartotta a pályázót az igazgatói teendők ellátására.

A bizottság javasolta a pályázónak egy rövidtávú terv kidolgozását a legsürgősebb teendők megjelölésével, továbbá egy hosszabb, öt éves időtartamra szóló terv elkészítését a megoldandó feladatok rangsorolásával. A bizottság hangsúlyozta, hogy az igazgatói munkakör betöltése a község egész kulturális, közéleti fejlődési arculatát meghatározó tevékenység, ezért a munkakör betöltőjének fontos feladata az egészséges együttműködés a község minden egyes intézményével, gazdasági és pénzügyi kérdésekben pedig a Polgármesteri Hivattal.

A napirend tárgyalása során a képviselők alapvetően egyetértettek a bizottsági véleménnyel, elemezték a pályázó eddigi szakmai tevékenységét, méltatták a község kulturális és köznevelődési életében kifejtett tevékenységét, ugyanakkor megnyugtató választ is vártak a pályázótól a jövőre vonatkozó elképzeléseinek valórválását illetően különös tekintettel arra, hogyan tudja bevonni minél szélesebb körben községünk fiataljait és időseit az öntevékeny művészeti csoportok munkájába. Elhangzott olyan javaslat is, hogy a hagyományápoló művészeti csoportok munkájának elengedhetetlen feltétele a jó kapcsolat kiépítése és bővítése a résztvevőkkel, továbbá több figyelmet és időt kellene fordítani a velük való törődésre.

Bankó László Úr a válaszában elmondta, hogy a jövőben is az eddigiekhez hasonló intenzitással és szakmai hozzáállással szeretné végezni a munkáját.

A fentiek alapján a Képviselő-testület 1997. augusztus 1-től 2002. július 31-ig terjedő időre Bankó László Urat megbízta a Művelődési Ház igazgatói teendők ellátásával.

A 6. napirendi pontban Dr. Basa Antal Polgármester Úr előterjesztésére a testület úgy döntött, hogy csatlakozik – a többi Galgamenti községhez hasonlóan – a Gödöllő és környéke Regionális Turisztikai Egyesülethez, megbízta a Polgármestert, hogy készíttesse el településünk – a térség idegenforgalmi programjába illeszkedő – turisztikai, idegenforgalmi koncepcióját.

Az egyéb ügyek, bejelentések között Vanó András a balatonlellei iskola üdületén körül kialakult félreértésekre hívta fel a figyelmet, melynek kapcsán Dr. Basa Antal Polgármester elmondta, hogy községünk gyermekei kedvezményes, önköltséges áron üdülhetnek a balatonlellei ifjúsági táborban, míg a Vöröskereszt valamint a Pest Megyei Gyermek és Ifjúságvédelmi Alapítvány által szervezett táboroztatás lesz ingyenes, s ezeknek az összekeverése okozhatta a szülők körében kialakult félreértést.

Dr. Basa Antal Polgármester bejelentette, hogy a közeljövőben a súlyadóból befolyt bevétel terhére meg fognak kezdődni a község területén az útkereszteződés helyreállítási valamint kátyúzási munkálatok.

Nagyhajú Béla
jegyző

DIÁKOK, SZÜLŐK FIGYELMÉBE!

Miksztai Pál tanár úr,
a II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola
1997. július 15-től kinevezett igazgatója tisztelettel és
szeretettel várja községünk
tanulóit és szüleiket, tanáraikat az
1997. augusztus 31-én, vasárnap du. 4 órakor
az Általános Iskolában tartandó
TANÉVNYITÓ ÜNNEPÉLYRE.
Tanévközpont: 1997. szeptember 1. hétfő 8 óra

Miksztai Pál
igazgató sk.

ADVENTTŐL – ADVENTIG 6.

Jeles ünnepek

KISASSZONY HAVA – AUGUSZTUS

Augusztus 5. – HAVAS BOLDOGASSZONY

A régebbi Mária-templom szentelésének ünnepe. Liberius pápa építtette 366-ban azon a helyen, amelyet a legenda szerint ezen a napon csodálatos hó borított. Innen a név is: Havas Boldogasszony

Augusztus 10. – SZENT LŐRINC

II. Sixtus pápa szerpapja volt. A pápa kivégzése után Valerian római császár követelte tőle, hogy adja át az Egyház kincseit. Három nap alatt házról házra járva összegyűjtötte Róma szegényeit, és mintegy 1500 embert a császár elé vezetett, s így szólt: "Íme, lábaid elé teszem Krisztus egyházának kincseit." A császárt feldühítette e hallatlan felségsértés, és a főpap kivégzésére utasította a kormányzót. Lőrinc jókedvűen feküdt a tüzes rostélyra, melyen 258-ban elevenen megsütötték. Már Szent Ágoston elmondhatta: "Amint Róma nem rejtőzhetik el, úgy nem lehet Szent Lőrinc koronáját sem elrejteni."

Szent Lőrinc emléknapja a néphagyományban fontos szerepet játszik. A hiedelem szerint ekkor már ízetlenné, "lőrincessé" válik a dinnye, ezért a termést még előtte be kell takarítani, hogy ehető maradjon.

A régi kalendáriumi regula szerint:

*Lőrinc napja, ha szép,
Sok a gyümölcs, és ép.*

Augusztus 15. – NAGYBOLDOGASSZONY

Mária mennybemenetelének és Magyarország Mária oltalmába ajánlásának ünnepe.

Az Árpád-ház, Árpád megkeresztelkedett nemzetsége Nagyboldogasszony oltalmába ajánlotta magát. Az országot, uralmát és a királyságot Szűz Mária szimbolikus tulajdonságának, Mária örökségének vallotta. Mária halálának és mennybemenetelének legendaszerű története kedvelt témája volt a magyar középkori egyházi művészetnek és kódexirodalomnak, majd a vallásos népkönyveknek, és a nép között terjedt epikus énekeknek.

Számos hagyomány kapcsolódik Nagyboldogasszony napjához. A néphit a gyermekáldást Mária közbenjárásától várta, s e célból hét vagy kilenc napig böjtöltek. A szülőágyat nálunk is "Boldogasszony ágyának" nevezték.

Nagyboldogasszony, a magyarok Nagyasszonya keresztény államiságunk kezdetétől hazánk, népünk védelmezője, oltalmazója. Ő a Megváltó édesanyja, és a szent hagyomány szerint neki jutott az a messiási feladat, hogy mindazok édesanyja legyen, akikért

Fia meghalt. Egy ezredéve hozzá fohászkodik nemzetünk, hozzá szólnak legszebb népénekeink, és hozzá fordulnak közbenjárásáért még ma is költőink.

*"Koldusboton, törött mankón
Jövéünk búcsút jární,
Szűzmáriás magyaroknak
Kopott unokái.
Éjjél van a Duna táján,
Magyaroknak éjszakáján,
Nincs más, ki virrasszon.
Baráttalan, testvértelen,
Hozzád ver a veszedelem,
Boldogságos Asszony."*

Sík Sándor: Az andocsi Máriához – részlet

Augusztus 29. – KERESZTELŐ SZENT JÁNOS

Édesapja Zakariás, a jeruzsálemi templom papja, édesanyja Szent Erzsébet, Szűz Mária rokona. Édesanyja gyermeke születésekor idősebb volt a többi szülőkorú asszonynál. Születését és nevét Gábrriel közölte Zakariással. János huszonkét éves korában megjövendölte a Megváltó eljövételét, s kezdte megkeresztelni híveit. Jézust is ő keresztelte meg a Jordán vízében, megbélyegezte Heródes Antipas vérferőtőnek minősített házasságát unokahúgával, Heródiással, aki egyúttal féltestvérének felesége volt. Emiatt a király börtönbe vetette. Amikor Heródiás lánya, Salome a király születésnapján erkölcstelen táncot lejtett Heródes előtt, az megígérte neki, hogy a lány bármely kívánságát teljesíti. Anyja unszolására Salome Keresztelő Szent János levágott fejét követelte. Jánost, a Megváltó előfutárát tárgyalás nélkül fejezték le Mahérusz várában.

Ő a szerzetesek védőszentje, önmegtartóztató életvitele és remetesége okán. A művészek sovány, aszott testű férfiúként ábrázolják, durva öltözékben vagy teveszőr csuhában, kezében a báránnyal vagy közelében egy bárány emblémájával (ami Isten Bárányára utal), kezében hosszú, néha keresztben végződő pásztorbottal. Ábrázolják úgy is, hogy kezében saját fejét viszi, vagy amint Jézust a Jordán vízében megkereszteli. Kezében néha könyv vagy tálon egy bárány alakja látható. A keleti keresztények művészi ábrázolásain szárnyas hírnökként jelenik meg.

Erősvári Pál

FALUÜNNEP — 1997.

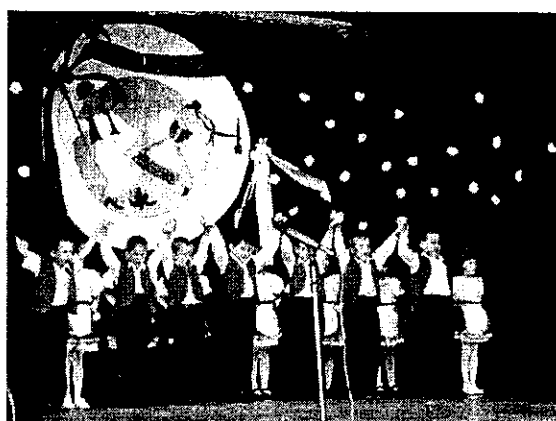
Táncos fiúink a levegőben

Az utánpótlás táncol

Dömsödi óvodások páros tánca

Kiskunlacházi óvodások gyermekjátéka

Nyakigláb, Csupaháj és Málészáj a Mieink előadásában

A produkciók nagy sikert arattak...

TISZTELT BARÁTAIM, MUNKATÁRSAIM!

Szeretném kifejezni az Önkormányzat és a magam köszönetét azért a segítségért, önzetlen munkáért, amellyel az 1997. évi Faluünnep előkészületeit és méltó megrendezését segítette /segítették/. Az Ön /Önök/ támogatása nélkül nem tudtuk volna ezt a település számára fontos és jelentős napot megünnepelni.

Kérem, hogy lehetőség szerint továbbra is segítse /segítsék/ közösségi megmozdulásainkat. Ehhez kívánok jó erőt, egészséget!

Galgahévíz, 1997. 07. 22.

Köszönettel:

Dr. Basa Antal polgármester

Hajdú Vencel polgármester köszönti
Pintér Mihályné vezető óvónőt

Vankóné Dudás Juli-díjat kapott özv. Péli Ferencné Száraz Rozi néni

Zarándokhelye a paraszti hagyományok átörö-
kítőinek és tisztelőinek Galgamácsa. Az év leg-
hosszabb napjához kötődő szentiváni tűzugrás
rítusához néhány éve egy újabb kori szokás kap-
csolódik a faluban: ekkor adják át a Vankóné Du-
dás Juli-díjakat a Galga mente néprajzi kultúráját
őrző jeles személyiségeknek.

Az elmúlt vasárnap a korábbi évektől is többen,
mintegy hatszazan gyűltek össze a falu híres
szülöttének emlékét őrző múzeum udvarába és a
kertjében kialakított szabadtéri színpad elé.

A díjat odaítélő kuratórium döntését – Dudás
Zoltán polgármester köszöntő mondatai után –
Fercsik Mihály népművelő-újságíró ismertette.
Egyéni díjat kapott dr. Asztalos István, az aszódi
Petőfi múzeum nyugalmazott igazgatója, akinek
gazdag életművéből ezúttal a Galga menti falu-
múzeumi hálózat kialakításának elősegítését
emeljük ki. A másik egyéni díjazottat, özv. Péli
Ferencné született Száraz Rozáliát, a galgahévi-
ziek meglepetéseként Nagy Árpád címzetes pré-
post, a község plébánosa is meleg szavakkal kö-
szöntötte. A hímzőmintanyomó, "trukkoló" ass-
zonyt faluja népi együttesének éneke kísérte a
színpadra. A csoportos díjat a galgamácsai ha-
gyományőrző együttes legidősebb tagjai, Vankó-
né Dudás Juli kortársai, Rózsa Gyuláné, Mayer
Józsefné és Cseri Julianna vehették át.

A gálaműsorban először a hazai kicsinyek ját-
szották el a gyereklakodalmast, majd a Galga-
hévízi Népi Együttes négy generációt felvonultató
közössége és a Gödöllői Táncegyüttes váltotta
egymást, egyedül a Fix Stim zenekar nem pi-
hent, mindkét csoportnak szolgáltatta a talpalá-
valót. Nagy büszkesége Gödöllő városának,
hogy öt éve alakult együttesét tetszéssel fogadta
a Galga menti közönség.

S amikor a nap is elfáradt égi útján, a gal-
gamácsai nagylányok és asszonyok következtek:
meggyújtották a tüzet, felcsendült a régmúltba
varázsló ének: "Rakjad babám a tüzet, hadd ro-
pogjon, / Füstös lángja az égig fellobogjon". Elő-
ször csak a házigazdák ugrották bátran a tüzet,
majd közrefogták a vendégeket és átsegítették
őket a mind magasabbra csapó lángok felett.
Közben kiabálták: "Homok parton egészség, Szil-
váshegyen nehézség!" Bizony elő-előfordult,
hogy egy időben többen is nekigyürköztek, s a
tűz felett találkoztak – de senki sem égett meg. A
Galga mentén nincsenek boszorkányságok...

Kati óvónéni könnyeivel küszködik

A dömsödi vezető óvónő átveszi a stafétabotot

B.G.

PÉLI FERENCNÉ

SZÁRAZ ROZÁLIA TÖRTÉNETE

Az aratási nagy munkák után nem keltettek föl reggel korán, hagytak aludni, míg föl nem ébredtünk. Megreggeliztünk. Így szólt édesapám: "Nézzük meg a kertészetet a malomároknál, mert tíz napja nem voltunk, nem láttuk azóta. Biztos megnőtt a paprika, de a fű is, kapálni kell!" Alig ismertük meg, olyan szép volt minden. Kapáltuk, ápolgattuk, mintha visszaköszönnének. A munkában is van öröm, van szépség, csak észre kell venni.

Egy hétig száradtak a búzakeresztek, és elkezdődött a búza hazatakarítása. Hazahordtuk a szérűbe, kazalba rakva, hogy a cséplőgéphez közel legyen. Édesapámmal én jártam ki a búzát feladni, mert édesanyám szívbeteg volt, és nem bírt emelni. Tudom, hogy sajnált, mert én is gyenge, vékony kislány voltam: tizenöt-tizenhat évesen nehéz volt a kéve. Édesapám olyan türelmes volt, hogy a keresztfára az első sort kézzel föladtam, mert nem bírtam a villával. Édesapám lejött a kocsiról, és én mentem föl a kocsit rakni. Édesapám a keresztfán úgy odatette a kévét a villával, én csak megigazítottam a közepét a kocsinak. Úgy mondtuk, hogy bevögyeljük. Annyi kévét raktam hosszába, hogy leszorítsa a szélső két sor kévét. Hét keresztet hoztunk haza, egy kocsin száztíz kévét. Így édesapám megtanított kocsit rakni.

Mikor már az utolsó kéve is a kazalban volt, akkor vártuk a cséplőgépet. A harmincas években olyan cséplőgép volt, hogy négy ló húzta a helyére. Még a motort ami a cséplőt hajtotta, azt is lóval húzták. A harmincas évek végén már volt a Fónagy bácsinak traktoros cséplője, a lóhuzatos gépeknek kevesebb lett a munkájuk.

Vártuk a cséplőgépet: nagy takarítás volt a portán. Először is a padlást tettük rendbe, bemázoltuk anyagos vízzel, mert oda hordták föl a szemet. A kamrát is kimeszeltük meg a hambit alját és a nyári konyhát is. Úgy készültünk, mint az ünnepekre, hiszen sokan megfordultak a portán.

Enni csak a gépésznek és a bandagazdának adtunk, aki mérlegelte, írta a teljesítményt, őket

hívtuk be ebédre. A többi munkásoknak otthonról hozták az ennilát. Mi pedig pampuskát süttöttünk mindenki részére, és borral kínáltuk meg a dolgozókat.

Öröm volt részünkről, mert már nekünk volt akkor nagyon szép paprika - erős és édes - , érett paradicsom, és minden dolgozó kapott az uzsonnájához. Akkor még kevés helyen volt a faluban, csak annak volt, akinek volt melegágya, ahol termett a korai paprika.

Én is voltam 1958-59-ben cséplőgépnél Pusztaszántón, Rétság mellett. Félrészes voltam, végig a töröklyukban, mert nem bírtam a kévevágást a dobon, hogy az etetőnek adjam, mert ott ért a levegő, és nem volt olyan nagy a por. De azért kibírtuk. Amikor kimérték a keresztet, elfelejtettük a fáradságot, a szenvedést. Ott főztek számunkra. A koszt nagyon kielégítő volt. Olyan sok hús volt benne, hogy alig tudtuk elfogyasztani. Hízallda volt ott, annyit selejtezték, vágtak le, amennyire szükség volt.

Édesanyám is emlegette: ő is volt cséplőgépnél, még pedig egész részes az első világháború alatt. Férfimunkás csak a gépész volt, meg a bandagazda, az irányította a munka menetét. Az etető, aki a dobba engedte a kévét, egy öreg bácsi a szalmakazalt rakta. A lányok és asszonyok voltak a kévehányók, szalmahordók. A szalmakidobónál két asszony tolta petrencébe a szalmát, másik két lány a petrencerudat alászurta, vékony kötéllel lekötötték, és deszkából készített létrafélén - a létrafogak alá deszka volt szögezve - és azon vitték föl a kazalra a szalmát. Az öregember megmutatta, hová tegyék. Sajnos a férfiak a háborúban, az itthon-maradottak meg az élet fönntartásáért küzdöttek.

A búza cséplése után új munkák következtek. A kukorica között megérett a bab. Azt összeszedtük, itthon az öregasszonyok kifejtették, és esténként nótaszó mellett folyt a munka.

Sorozatszerkesztő: Erősvári Pál

JANCSI BÁCSI, ÉN SZÍVESEN LAKNÉK ITT...!

Ez a mondat 1997. július 8-án délután hangzott el Galgahévízen.

Miért tulajdonítok jelentőséget a helynek és időpontnak?

Mert július 8-a nyolc napos táborozásunk utolsó előtti napja volt, és mert a "Gyökerek" Hagyománykövetítő Térsegi Tábornak Tura, Boldog, Lőrinci után ez évben Galgahévíz adott otthont.

Amikor két nap múlva ismét munkába álltam, egyik kolleganóm megkérdezte: "Ugyan, mit lehet egy faluban egy héten át csinálni?"

Magam is meglepődtem, milyen hosszan tudom sorolni az eseménydús 8 nap voltaképpen még feldolgozatlan élményeit.

Galgahévízre azonban nem azért jött a tábor közel 40 lakója, hogy az események számát tekintve rekordot állítsunk fel.

Először is azért jöttünk, mert szeretettel hívtak minket, miután megismerték céljainkat és eddigi történetünket. Másodsor is azért, mert a "Gyökerek" tábort e gondolatossá hívta elhöz:

- nem kell messzire utazunk ahhoz, hogy barátokra leljünk,
- nézzünk szét a szomszédságban, és szívünkhez közel álló értékeket fedezhetünk fel,
- ismerjük meg szűkebb hazánkat múltjával, jelenével együtt, hogy elődeink példája nyomán boldogulni tudjunk e vidéken.

A híradásokból már ismert a kedves olvasó előtt, hogy a "Gyökerek" tábor a Kolping mozgalomhoz, a valamikori Katolikus Legényegyletek családi formában újrászerveződött utódjához kapcsolódik a Hatvani Kolping Család egyesületén keresztül.

Boldog Adolf Kolping a maradandó értékek megbecsülésére nevelte a fiataloságot, melyek a felnőtt korban is biztos fogódzót jelentenek. Nem idegen tehát a Kolping mozgalomtól az értékek, a "gyökerek" keresése, megismeretése, melyre napjainkban sokunk szerint méginkább szükség van, mint valaha.

A táborozó gyermekek-fiatalok döntő része előtt nem ismeretlenek ezek az értékek. A jó tábori légkör közös fundamentuma tehát adott. Mi az a többlet azonban, ami a Hatvanból, Lőrinciből, Boldogról, Nagykökényesről, Turáról és természetesen Galgahévízről táborba vonult ifjúság és az idősebbek számára is feleldhetlenné teszi ezt a 8 napot?

Nem más, mint maga a szeretet és a segítőkészség, mely a vendéglátók felől körülvesz, és a táborozók között is munkálkodik.

Nem más, mint a megismerés és a megismertetés vágya és beteljesülése, ami őszintén, nyíltan és kölcsönösen a felszínre tör.

Harminchárom kíváncsi gyerek és hat kíváncsi felnőtt töltött el egy boldog hetet Galgahévízen és tért haza gazdagabban, mint ahogyan jött.

Mit vittünk magunkkal?

Magunkkal vittük Galgahévíz történetének ismeretét, amit egy kellemes délutáni séta keretében Dudás Petra, Darnyik Aranka és Dr. Basa Antal polgármester úr adott elő. Magunkkal vittük tárgyi emlékeként az agyagból saját kezűleg készített butellákat, korongozott edényeket és más csodás apróságokat, melyek elkészítésében azért nem kis szerepe volt Basa Brigittának, Faragó Zsuzsának és Hermann Andreának. Hogy mindez maradandóvá égett, az Nádasi József hatvani fazekas mester önzetlenségének köszönhető. A virágból szőtt gyönyörű falidíszek pompájához "édes" hangulatot teremtett a Pintér Mihályné által vezetett rögtönzött zúri döntése nyomán elfogyasztott 40 szelet Feketeerdő torta.

Nem kis eredmény talán az sem, hogy a kis térség hét polgármesterét egy tábori köré ültették.

Feleldhetlenné a régi cserkészletről szóló elbeszélések, amit Árpád atya szájából hallottunk, és a tőle tanult cserkészdalok is. Péli Ferencné Száz Rozika néni közvetlen kedvessége elbűvölte a kíváncsi táborlakókat és tőle tanultuk meg egy délelőtti "cakk" és a "luk" hímezésének rejtelmét. A Köles Évától tanult dalszöveget egész táborozás alatt ismételtük, még Darnyik Ervin garázsában is, miközben kint zuhogott az eső. Ez persze nem zavart minket abban, hogy közben megismerjük a szikvizgyártás történetét, elméletét és gyakorlatát.

A táncparketten ugyan nem vehettük fel a versenyt a hévízi néptáncosokkal, de amit láttunk, azt soha nem feledjük!

A szombati kerékpártúra Aszódra vezetett és nem vettük zokon, hogy bőrig áztunk. A rossz időért kárpótolt minket a hévízgyörki templomok szépsége, az aszódi múzeum kincsei és végül a galgahévízi szülők által készített finom vacsora. Magunkkal visszük Bankó Edit kedves emlékét, amint az egyházi év eseményeiről szóló vetélkedve tanító foglalkozást vezet.

A vasárnapi szentmise utáni kellemes séta az emlékparkban szintén örök emlék marad.

A hétfői "lisztes nap" fő sztárja a Hajdu portán sült rétes volt, ez tagad-

hatatlan. Büszkén fogyasztottuk azonban a magunk dagasztotta kenyereket is, melyhez teljes őrlésű lisztet a Galgafarm Bioszövetkezetől kaptunk. Itt mestereink Margit néni, János bácsi és a Lőrinciből érkezett Torda Józsefné Ilonka néni voltak.

Kolesza Ferenc nem csak állandó összekötőnk és segítők volt egész idő alatt, hanem a kedvünkért a szövőszéket is összerakta.

Klári néni útmutatásai alapján sorban ki is próbáltuk.

Vanó András nemcsak a reggelinkről gondoskodott, hanem egy nap sem mulasztotta volna el, hogy ellenőrizze: nem szenvedünk-e szükségét valaminek. Nem feleldhetjük a gödöllői kirándulást sem a királyi kastélyba.

A hétfői focimeccs igazi rangadó volt a táborlakó fiúk és öregfiúk csapata között, melyek helyi erővel egészültek ki. Hogy 1:1 lett az eredmény (nem) csupán a véletlen műve. A lányok szünni nem akaró biztatása teljesen pártatlan volt.

Nem feleldhetjük el a biztonságos és kellemes környezetet, amit az iskola épülete jelentett és azokat sem, akik mindezt munkájukkal lehetővé tették. A táborozást segítők és támogatók névsora megtöltene egy újságdalt.

A "Gyökerek" táborok kimondott célja, hogy a résztvevő ifjak (és felnőttek is) tanulják meg szeretni és érteni szülőhelyük alapvető értékeit, ébredjenek tudatára annak, hogy ők a folytatásai szülőhelyükön őseik évszázadokon át küzdelmes életének. Reméljük, hogy a gyökerek ismerete erőssé, ragaszkodóvá teszi őket, s a táborokban a "földiekkel" kötött barátságok egész életre szólnak.

Ne legyenek itthon idegenek!

"Jancsi bácsi, én szívesen laknék itt" - mondták a gyermekek a hetedik Galgahévízen eltöltött napon.

Ők már otthon érzik magukat.

"Dicsérjük az Urat" - köszönt ránk minden reggel a polgármester a régen oly természetes köszönéssel.

Dicsérjük az Urat, mert lehetővé tette számunkra megismerni Galgahévíz nagyszerű faluközösségét!

Hipszki János
táborvezető

HASZNOSÍTHATÓ HULLADÉKOK ÁTVÉTELE!

A MEDIFÉM KFT kezelésében hulladék udvar nyílt
1997. június 19-én.

Tura, Hatvani út, Szilárd Hulladéklerakó (Szemétbánya)
sarkánál.

Átvesszünk: papír, üveg, műanyag, vas, gumibroncs, színesfém
hulladékokat, melyekért készpénzzel fizetünk a kifüggesztett
árlista alapján.

Támogatásukat, segítségüket előre is köszönve várjuk Önöket.

Nyitvatartás: H-P: 9-18-ig, Szo.: 9-13-ig

Tel.: 06-30/561-692

MEDIFÉM KFT

KÖNYVISMERTETÉS

Ihász-Kovács Éva: Így felelt Jób

Jó néhány évvel korábban falunk lakója volt a költő, és fia, Attila. Virág János kollégám házában éltek. Munkásságukat már akkor volt alkalmam megismerni, amikor a kötetlen baráti beszélgetések során a görög művészet, a Biblia és a költészet világáról eszmét cseréltünk.

A posta kézbesítette a költő újabb kötetét, s ez a küldemény a sok régi emlék mellé újabb gondolatokat serkentett. Olvasva verseit - úgy éreztem - az évtizednyi távolság sem változtatta meg azt a gondolatvilágot, melynek annak idején részese lehettem. A kötet előszavában KERESZ Emil Kossuth díjas kiváló művész, költő így fogalmaz: "Ihász-Kovács Éva egy nagyon felismerhető, versről-versre, kötetről-kötetre megújulni képes, saját költői nyelvet teremtett magának. S ezzel a klasszikus költészet felnőtt olvasóit is azon meggyőződéssel töltheti el, hogy tanúi és részesei lehetnek egy hagyományörző, valóban korszerű költészetnek."

Mindannyiunk számára ismerős Jób története, földi létünk szenvedéseit, a siralomvölgy fájdalmainak, saját éjszakai gyötrelmeinek felsorolásával, szinte Jób helyzetébe kerülve keres mindezekre választ, olyan választ, amely a megnyugvás irányába vezet.

Véleménye: a művészet az, amely az emberi lét legteljesebb megfogalmazója.

Külön érdeme a kötetnek az az esszé, amely Márai Sándor alakját vetíti elének, aki szintén a művészetekben látta a választ a világ kérdéseire.

Fentiek igazolásául idézzük a költő egyik - számomra legkedvesebb - versét.

ÍGY FELELT JÓB

- Sokaktól - tépett,
mindenütt és mindentől fájó
panasz vagyok.
Fogam alatt recsegnek a
repszardarab-csillagok,
kítüntetése a seb,
döntő érvem a fekély,
jövöm szakadék,
ha a napok ezután csak
napalmból fonnak glóriát...
Kérdeztél, hát neked
felelek,
te, tömegsíróból
a Taigetoszra
felhajszolt, szomorú világ!

E mindenki számára ajánlható kötet rövidesen könyvtárunkban is olvasható!

Jó tudni, olyan ember művét vehetjük kezünkbe, aki a községünkben szerzett tapasztalatait is megfogalmazta alkotásaiban.

Legyünk hát tanúi - olvassunk minél többet!
/AB AETERNO Kiadó - Bp., 1997./

Erősvári Pál

NÉPFŐISKOLAI HÍREK

Egy kis bemutatkozás.

A júliusi olvasnivalóban már hírt adott az Önkormányzati tájékoztató arról, hogy titkárként elkezdtem dolgozni a Népfőiskolán. Kevesen ismernek, hisz 3 éve lakunk itt, hadd mutakozzam be. 1994-ben végeztem a Budapesti Műszaki Egyetemen, mint biológusmérnök, majd a *Zöldköznapi kalauz* írásával foglalkoztunk kolleganómmal, utána pedig a városi biciklizés mozgalmi háttérét szerveztem, később egy környezetvédelmi telefonszolgálatot vezettünk másodmagammal Budapesten, ahol is a zöld mozgalom és az állampolgárok környezetvédelemmel kapcsolatos kérdéseire kerestünk választ. A Galgafarm Egyesület körében ismertem meg a falut még 1991-ben, majd amikor gyermekünk születését vártuk, akkor költöttünk le ide 1994-ben. Egy apró kis vályogházikóban lakunk, amit Tariszka Borka nénitől vettünk meg. Nagyon szeretjük, mert télen meleg, nyáron hűvös és bár egy kicsit kicsi, egyenlőre elférünk benne. Gyönyörű helyen élünk, erőnkől feltehetően alakítjuk is, műveljük a területünket.

ITT LEVÁGANDÓ!

K É R D Ő Í V

Munkánk szervezését, jövőbeni terveink elkészítését könnyíti meg, illetve ehhez nyújt segítséget az olvasó, ha eme kérdésekre válaszol és zárt borítékban beadja a Művelődési Ház emeletére, Nagy Andrea nevére. A kitöltő nevét és címét ha tesszük kitölti, ha nem, maradhat üresen.

Név:

Cím:

Életkor:

Érdeklődési kör:

Népfőiskolai rendezvényen, bármely korábban, részt vett?
igen nem

Ha igen, milyenen?

- továbbképzés pl.: védőnői, pedagógus, diák, hivatali dolgozó
- autogén tréning
- nyelvtanfolyam
- előadás pl.: egészség, politika, környezetvédelem
- baba-mama klub

A Népfőiskolai könyvtárat, amely a Művelődési Ház emeletén van, igénybe vette?

igen nem

Mi a véleménye az Ön által látogatott rendezvények színvonaláról?

Mi a legkedvesebb élménye a Népfőiskolával kapcsolatban?

Mi az, amin Ön szerint javítani kellene?

Ígényem van további rendezvényekre: igen nem

Ha igen, milyenekre?

- előadás témája
- konkrét tevékenység érdekel
- témája?

pl.: egészséges életmód, környezetszépítés, környezetvédelem, játszótér építés, egyéb éspedig:

- nyelvtanfolyam, ha igen, milyen?
- továbbképzés, ha igen, milyen témában?
- relaxációs, önismereti tanfolyam

ITT LEVÁGANDÓ!

Közreműködésüket köszönöm, és kérem, **augusztus 31-ig** nevemre leadni szíveskedjenek!

S. Nagy Andrea

Kiadja a Galgahévízi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala
Felelős kiadó: Dr. Basa Antal polgármester
Készült a Pergamen-Text Bt. nyomdájában